

Автор: Демянчук Оксана Євгеніївна,

вчитель початкових класів

Рівненський НВК №17

Рівненської міської ради

Тема: Виділення звертань в усному мовленні паузами, а на письмі – розділовими знаками.

Мета уроку:

Формування предметних компетентностей:

- розширити знання учнів про звертання;
- розвивати вміння виділяти звертання в усній формі інтонацією, а на письмі розділовими знаками – комами, знаком оклику;
- використовувати форми кличного відмінка (до вчителя, товаришів по класу, працівників школи);
- збагачувати словниковий запас.

Формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися: формувати здатність переключатися з одного виду діяльності на інший;
- розвивати вміння організовувати своє робоче місце, планувати власні дії, оцінювати свою роботу та діяльність однокласників;
- розвивати пізнавальний інтерес;
- виховувати любов до Батьківщини;

комунікативної: розвивати зв'язне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання; дотримуватися етичних норм мовлення, культури спілкування: вживати правильні форми звертань, слів, що виражають прохання, пропозицію, побажання, вибачення у процесі спілкування;

соціальної: розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу, докладати власних зусиль для досягнення спільного результату;

інформаційної: розширити знання учнів про Україну.

Тип уроку: урок засвоєння навичок і умінь.

Основні терміни і поняття: виділення звертань в усному мовленні паузами, а на письмі – розділовими знаками; правильні форми звертань.

Міжпредметні зв'язки: літературне читання, музичне мистецтво.

Прийоми: навіювання, проблемна ситуація, ідеальне опитування, конструювання, руханка звертань, доповнення діалогу, розв'язання компетентнісних задач; броунівський рух, сенкан, гра «Злови звертання», вибери завдання сам.

Обладнання: відеопрезентація; оцінні картки, картки «Склади речення»; картки для виконання парної, групової, самостійної, домашньої роботи, маски казкових героїв для читання в особах, зображення казкових героїв – Суржика та Мови.

Хід уроку

I. Орієнтація, мотивація діяльності.

Доброго ранку, Україно моя,
Доброго ранку, земле моя!

Доброго ранку, друзі мої,
Доброго ранку, дорогі вчителі!

- Який урок розпочався? (укр. мови)
- Що ви очікуєте від уроку української мови? (вчитися грамотно, каліграфічно писати, говорити...)
- Для чого потрібно...? (Щоб бути високоосвіченою людиною, достойним громадянином своєї держави, ...)
- Я можу сказати, що «...горджусь Україною і радію, що мовою рідною володію...». А ви?
- Чи може наша держава гордитися нами? А надіятися на нас? Пропоную працювати на уроці під гаслом «Україно, ми - твоя надія!» і своєю працею доводити це.

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми уроку.

- Допомогатимуть нам на уроці казкові герої – **Мова** та **Суржик**.
- Вони допоможуть нам розшифрувати тему уроку. (Витріть із запису на дошці імена героїв)

МЗОВВЕАРСТУАРНЖНИЯК

2. Визначення очікуваних результатів.

- Яких очікуєте результатів від уроку?
- ЗНАТИ** що таке звертання?
- РОЗУМІТИ** коли і навіщо використовуємо звертання.
- ВИДІЛЯТИ** звертання в усному мовленні і на письмі.
- СКЛАДАТИ** речення із звертанням.
- УМІТИ** правильно звертатись до інших.
- ПИСАТИ** каліграфічно, грамотно.

3. Мотивація навчальної діяльності.

- А **Суржик** вважає, що звертання взагалі непотрібні.
- Ви з ним погоджуєтесь? (Ні, ми не дізналися б до кого звертаються)

III. Цілереалізація.

1. Перевірка домашнього завдання, актуалізація й корекція опорних знань, практичного досвіду учнів.

- Що таке звертання?
- Як його виділяють в усному мовленні?
- Як його виділяють на письмі?
- Чи легко було вам виконати домашнє завдання: чи багато речень із звертаннями у художній літературі?(Так.) Отже вони широко вживаються у мовленні.
- Оцініть виконання домашнього завдання, скориставшись оцінною карткою.

Оцінна картка _____

№ п/п	Завдання уроку	Максимальний бал	Самооцінювання	Оцінка вчителя
1.	Виконання домашнього завдання	2		

2.	Завдання «Руханка»	1		
3.	Робота в парі	2		
4.	Робота в групі	3		
5.	Самостійна робота	3		
6.	Активність на уроці	1		
	Всього балів	12		

2. Поглиблення навчального матеріалу, ознайомлення з правилами, алгоритмами виконання певних дій (ввідні, вступні вправи).

1. Каліграфічна хвилинка

Зв ве ер рт та ан нн ня звертання

2. – У **Суржика** - проблема, він не може скласти і прочитати правильно речення.

Україно Твоєю . мовою пишаюсь ! .

Україно! Твоєю мовою пишаюсь.

Твоєю мовою, **Україно**, пишаюсь!

Твоєю мовою пишаюсь, **Україно!**

- Чи висловлює це речення і ваше ставлення до нашої рідної землі?(Так)

3. Первинне застосування знань (пробні вправи).

- **Суржик** стомився і пропонує вам разом з ним відпочити, а відпочиваючи, пошукати звертання у пісні, яка звучатиме.

4. Фізкультхвилинка (релаксація).

Одягну в неділю рано
Вишиту сорочку,
Вийду з хати, закружляю,
Запалю в таночку!
Засміється, заспіває
Сонце над ланами,
Прийме землю калинове
З дивними піснями.

Приспів:
В кожному серці синьоока мрія,
Що для Тебе розквітає знов,
Україно, ми - твоя надія!
Україно, ми - твоя любов!

- Як ви розумієте ці слова? (Ми майбутнє нашої держави. Повинні бути освіченими людьми, грамотно говорити, писати)

- Напишемо 1 речення. (*Україно, ми - твоя надія!*)

- Підкресліть звертання, обведіть кому червоним олівцем.

Самооцінювання (в оцінній картці)

5. Застосування учнями знань і дій у стандартних умовах з метою засвоєння навичок (тренувальні вправи).

- Суржик вже майже все зрозумів про звертання. Тільки одне його турбує: чому діти неправильно звертаються один до одного у повсякденному житті.

- Спробуємо довести, що ми не помиляємось?

- Виконайте завдання в парі.

❖ *Вставте ім'я свого сусіда по парті, у формі звертання, в діалог і прочитайте його.*

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Знай, Батьківщина - це ріка, серед поля, _____.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, за селом, стежка, що тихо плине.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, в саду наших дерева і квіти.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, пахучий і теплий вітер.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, праця української людини.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, наші пісні і молитви щоднини.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, чарівний спів солов'я.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, де народились ти і я.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, над ставком верба й калина.

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, мій край чудовий — Україна!

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, рідна мова - скарб, якого ти не згубиш!

- - _____, що таке Батьківщина?
- - Це, _____, все, що ти так щиро любиш!

- - *Оксано Євгенівно*, що таке Батьківщина?
- - Це, *діти*, все найдорожче в цілм світі.

✓ Як би ви звернулись до...

✓ Самооцінювання (в оцінній картці)

6. Творче перенесення знань і навичок у нові чи змінені умови з метою формування умінь (творчі вправи).

- *Суржик* добре знає, що вивчати мову найкраще на художніх творах. А саме на казках. Він дуже любить розповідати казки. Але подруга Мова часто його виправляє. *Суржик* просить вашої допомоги вразити Мову грамотним написанням і виразним читанням казки.

❖ Розв'язання компетентнісних задач в групі

Завдання №1

Допоможіть Суржику правильно записати форму звертання та розділові знаки. Прочитайте виразно в особах.

А дід став на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізоньк□ кізоньк□ моя мила_ чи ти пила, чи ти їла?

— Ні_ дідус□_ я не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок та вхопила кленовий листочок, бігла через гребельку та вхопила водиці крапельку,— тільки пила, тільки й їла!

Кожна правильна форма звертання – 2 бали

Кожен правильний розділовий знак – 1 бал

Виразне читання в особах - 2 бали

Завдання №2

Допоможіть Суржику правильно записати форму звертання та розділові знаки. Прочитайте виразно в особах.

От мати наварила йому снідати, принесла до берега та й кличе:

— Телесик□ Телесик□ Приплинь, приплинь до бережка! Дам я тобі їсти й пити!

Телесик почув.

— Ближче, ближче_ човник□_ до бережка! Це ж моя матінка снідати принесла.

Кожна правильна форма звертання – 2 бали

Кожен правильний розділовий знак – 1 бал

Виразне читання в особах - 2 бали

Завдання №4

Допоможіть Суржику правильно записати форму звертання та розділові знаки. Прочитайте виразно в особах.

А змій йому й каже:

— А що_ Кирил□ Кожум'як□_ прийшов битися чи миритися?

— Де вже мириться? Битися з тобою_ змі□_

От і почали вони битися — аж земля гуде.

Кожна правильна форма звертання – 2 бали

Кожен правильний розділовий знак – 1 бал

Виразне читання в особах - 2 бали

Завдання №3

Допоможіть **Суржику** правильно записати форму звертання та розділові знаки. Прочитайте виразно в особах.

Вилизькала та до журавля:

— Вибачай, що мала, тим тебе й приймала, а більше нема нічого.

— То спасибі ж, — мовить журавель. — Приходь же _ лисичк□ _ тепер ти до мене в гості.

— А прийду _ журавлик□ _ лебедик□.

На тому й розійшлися.

Кожна правильна форма звертання – 2 бали

Кожен правильний розділовий знак – 1 бал

Виразне читання в особах - 2 бали

✓ Самооцінювання (в оцінній картці)

✓ Нагородження груп (розмальовками Олесі Вакуленко з Харкова, з першого українського альбому під назвою «Я люблю Україну»)

❖ Самостійна робота із наступною васмоперевіркою (Броунівський рух)
(на кольорових картках(диференціація))

— Прочитайте речення. Знайдіть у них звертання. Виділіть їх розділовими знаками. Запишіть речення в зошит. Підкресліть звертання.

Мово українська Хто любить тебе, той любить мою Україну!

— Прочитайте речення. Знайдіть у ньому звертання. Виділіть його комами. Запишіть речення в зошит. Підкресліть звертання.

Хай пісня твоя Україно злітає, як птах у блакить.

— Прочитайте речення. Знайдіть у них звертання. Виділіть їх комами. Запишіть речення в зошит. Підкресліть звертання.

Прилітайте журавлі до рідної землі.

✓ Самооцінювання (в оцінній картці)

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Підведення підсумків уроку.

• Сенкан

1. Іменник

2. Прикметники(2)

3. Дієслова(3)

4. Висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного(4 сл.).

5. Останній рядок складається з одного слова — синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

1. Звертання.
2. Виразне, правильне.
3. Називає, гукає, кличе.
4. Дуже потрібне у мовленні.
5. Гукання (Вигук, поклик, звернення)

2. Повідомлення домашнього завдання.

- За вибором на диференційованих картках

Списати, розкриваючи дужки. Поставте пропущені розділові знаки, поясніть їхнє написання.

Недарма, кажуть (Наталочка) що українська мова співуча та солов'їна. Заспівай мені (мама) колискових пісень.

Перебудуйте подане речення на речення зі звертанням. Запишіть його, ставлячи розділові знаки.

Петрик ходив сьогодні у бібліотеку. Дідусь розказав мені цікаву казочку.

Поставте подані слова у формі звертання.

Тузик, бабуся, Наталія Миколаївна, сестра, брат.

3. Цінування, оцінювання.

Підрахунок балів самооцінювання в оцінній картці. Цінування найактивніших.

4. Рефлексія.

Гра «Злови звертання»(Діти прослуховують уривки українських пісень. Коли чують звертання, роблять рух рукою, ніби ловлять метелика).